

کرمانشاه

شکوه باختران

مرجان قندی
روزنامه‌نگار

کرمانشاه جزو سرزمین‌های تاریخی و فرهنگی و بزرگ‌ترین شهر کردنشین ایران است. با اینکه طی سال‌های اخیر طبیعت دل‌مهربانی با آن نداشته اما مردمان این خطه همواره سفره‌مهربانی‌شان رو به مسافرهایی این دیار باز است. کافی است با مردم این خطه یک استکان چای بنوشید و با آنها هم صحبت شوید تا معنی صفا و صمیمیت مردم این خطه را درک کنید.

توقف در کنگاور و صحنه

اگر با سواری به کرمانشاه می‌روید، در شهر کنگاور هم توقفی داشته باشید و از معبد آتاهینا دیدن کنید. این بنا یکی از محوطه‌های تاریخی کشورمان است که متأسفانه خیلی کم مورد توجه قرار می‌گیرد. اگر اهل طبیعت بکر هم هستید می‌توانید یک سر به شهر صحنه بزنید و از سراب این شهر دیدن کنید.

بناهای قاجاری در دل شهر

وقتی به کرمانشاه رسیدید، حتماً در این شهر قدم بزنید؛ شهری که تأسیس‌اش را به بهرام چهارم که می‌شود سیزدهمین شاه ساسانی نسبت می‌دهند. البته بعضی‌ها هم هستند که می‌گویند کرمانشاه ربطی به شاهان ندارد و این نام تلفظ اشتباهی از اسم کردی شهر یعنی کرمانشان است. واژه‌ای که خودش احتمالاً از واژه کرمانج می‌آید. این شهر قدیمی‌تر از این حرف‌هاست که بشود وجه تسمیه دقیقی در موردش گفت. کرمانشاه در دوران باستان جایگاه بسیار ویژه‌ای داشت و همیشه به نوعی دروازه عبوری غرب بود. به همین دلیل است که به راحتی در اطراف کرمانشاه می‌شود تعداد زیادی سنگ‌نگاره و سنگ نوشته پیدا کرد که در واقع بیلبوردهای باستانی برای مسافران آن زمان بوده است. بعدها در زمان قاجار هم به دلیل قرار گرفتن کرمانشاه بر سر راه کرپلا و نجف این شهر رونق داشت که اکثر بناها در دل شهر از دوران قاجار باقی مانده است. معروف‌ترین قاجاریه شهر تکیه معاون‌الملک است که در محله آبشوران کرمانشاه قرار گرفته است. همچنین قدمت این تکیه به سال ۱۲۸۱ شمسی برمی‌گردد. دیدن این تکیه را از دست ندهید. کاشی‌کاری‌های اینجا به قدری زیباست که حتماً شما را مجذوب خودش می‌کند. خیلی‌ها معتقدند که کاشی‌کاری‌های قاجار معاون‌الملک از شاهکارهای کاشی‌کاری‌های قاجار محسوب می‌شود. مخصوصاً کاشی‌کاری‌های بخش حیاط پشتی که در عین ظرافت کنار هم چیده شده‌اند و شما می‌توانید داستان‌هایی از کرپلا و باقی وقایع تاریخی و مذهبی را ببینید. انگار که وارد یک گالری نقاشی قهوه‌خانه‌ای شده‌اید که هر بخش‌اش یک داستانی را روایت می‌کند.

طاق بستان جذاب برای تاریخ دوستان و طبیعت‌گردان

نمی‌شود تا کرمانشاه رفت و سمت شمالغرب این شهر و طاق بستان یا همان طاق سنگی نرفت. طاق بستان مجموعه‌ای از سنگ‌نوشته‌های دوره ساسانی است که پیشینه آن به قرن ۳ میلادی

در تنگه پاتاق، بهار را وسط زمستان ببینید

بباید از کرمانشاه دل بکنیم و به جاهایی در این نزدیکی برویم. شاید باورتان نشود که در این منطقه چنین تفرجگاه‌هایی وجود داشته باشد. از کرمانشاه جاده جنوب غربی را بگیرید، از اسلام آباد و کرند رد بشوید تا به تنگه پاتاق برسید. از مردم کرمانشاه که پرسید به این مناطق می‌گویند مناطق گرمسیری چون در زمستان ممکن است کرمانشاه برف بباید اما با کمتر از ۲ ساعت رانندگی می‌شود به جایی رسید که سرسبز است و انگار نه انگار که همین الان از بوران رد شده‌اید. این منطقه پشت کوه‌های زاگرس مخفی شده و فصول آن با بخش‌های شرقی کرمانشاه متفاوت است. خیلی‌ها می‌گویند بهار کردی در همین شروع می‌شود. شاید به همین دلیل است که بهمن و اسفند را بهترین زمان برای رفتن به این منطقه می‌دانند.

در مسیر قبل از دوراهی شالان راه‌تان را کج کنید و پیاده بزنید به تنگه ماراب، تنگه‌ای که بر اثر فرسایش آبی به‌وجود آمده و اشکال زیبایی در آن می‌توانید ببینید. دقت کنید که بیشتر از ۲۰-۱۵ دقیقه نمی‌توانید در دل این تنگه پیش بروید چون از یک جا به بعد مسیر نیاز به وسایل و دانش فنی دارد. از این تنگه که بیرون آمدید کمی جلوتر مسیری می‌بینید که باید آن را بروید تا به طاق‌گرا برسید. دلیل اینکه می‌گوییم بروید سمت این طاق خیلی ربطی به خود بنا ندارد، روبه‌روی طاق‌گرا افق دیدتان تقریباً تا مرز عراق ادامه دارد و شما چشم‌اندازی بی‌نظیر روبه‌رویتان دارید که دیدنش نفس‌تان را بند می‌آورد. به همین خاطر هم حدس زده می‌شود که این بنا چیزی شبیه میل راهنما برای کاروان‌هایی بوده که به سمت عراق می‌رفتند یا برمی‌گشتند. خروجی شالان را داخل بروید تا به روستا برسید. در کنار رودخانه می‌توانید استخرهای پرورش ماهی را هم ببینید. در انتهای مسیر یک بنای باستانی است به نام «قلعه یزدگرد» که یک اثر تاریخی از دوره اشکانی است. البته چیزی از آن باقی نمانده و بعد از زلزله کرمانشاه اوضاع‌اش بدتر هم شده است.

هتل‌ها و محل‌های اقامت در کرمانشاه

در کرمانشاه براساس بودجه‌تان می‌توانید هتل مورد نظرتان را انتخاب کنید. هتل‌های ۵ ستاره، ۴ ستاره، ۳ ستاره و میهمان‌پذیرها در دسترس‌اند. قبل از سفر، هتل‌تان را رزرو کنید.

دنده کباب، خورش خلال و کلی خوراکی لذیذ دیگر

از بحث جاذبه‌های تاریخی و طبیعی طاق بستان که بگذریم، موضوع بسیار جذاب اینجا، غذای مخصوص یعنی دنده کباب است. اطراف این منطقه پر از دکه‌هایی است که می‌توانید یکی از لذیذترین غذاهای کرمانشاه را آنجا تجربه کنید. بعضی‌ها فقط می‌روند آنجا که دنده کباب بخورند، کنارش طاق بستان را هم ببینند! دنده کباب همان‌طور که از اسمش مشخص است، دنده گوسفند است به همراه ادویه‌های مختلف و لیموترش و جعفری ساپوری شده. کرمانشاه رفته باشید یا نه حتماً اسم خورش خلال را شنیده‌اید. خورشی خوش‌عطر و بو که شامل خلال بادام، زرشک، گوشت، کره، زعفران و دارچین است. به نوعی هرچه طعم و مزه بهشتی هست باهم جمع شده‌اند و این غذا را تشکیل داده‌اند. از کوفته‌های این استان هم نباید گذشت. معروف‌ترین‌شان هلوکباب است؛ کوفته مخصوص کرمانشاه با ترکیبی از گوشت، لپه، کشمش، گردو، سیب‌زمینی و تخم‌مرغ. دلیل نام‌گذاری‌اش هم شاید به خاطر لطافت و شکل ظاهری‌اش است. یکی دیگر از این کوفته‌ها هم کوفته نخود یا کوفته ریزه است که شامل گوشت با سبزیجات معطر و گردو است. کرمانشاهیان تبحر خاصی در ترکیب

گشت‌وگذاری در غاری با قدمت ۶۵ میلیون سال

کرمانشاه را خیلی‌ها فقط با طاق بستان و بیستون می‌شناسند. اما این شهر زیبا جاذبه‌های تاریخی، مذهبی و طبیعی زیادی دارد که اینجا نمی‌شود به همه آنها بپردازیم. اما از معرفی برخی جاذبه‌های این استان مثل غار قوری قلعه که از شگفت‌انگیزترین غارهای کشور و از جاذبه‌های طبیعی و پرطرفدار کرمانشاه است، نمی‌شود گذشت. اگر اهل غارنوردی یا از دوستداران غارها باشید، در بازدید از جاذبه‌های طبیعی کرمانشاه، غار قوری قلعه را باید در اولویت لیست سفرتان قرار دهید. بدون شک از دیدن و تماشای این غار حیرت‌انگیز لذت خواهید برد. این غار به دلیل قدمت و پیشینه ۶۵ میلیون ساله‌اش در بین غارهای ایرانی از اهمیت بالایی برخوردار است و همه

ساله میزبان مسافران و گردشگران زیادی است. سال ۱۳۵۵ اکتشاف این غار سر و صداهای زیادی به پا کرد و گروه‌های غارنوردی از انگلیس، فرانسه توانستند این غار را تا طول پانصد و پنجاه متری شناسایی کنند. بعد از چند سال در دهه ۱۳۶۰ گروهی از غارنوردان کرمانشاهی موفق شدند بخش‌های جدیدی از این غار را تا طول ۳ کیلومتری مورد شناسایی قرار دهند. قندیل‌های زیبا و تماشایی و آبشارهای مهیج از ویژگی‌های این غار است که در هیچ کدام از غارهای ایران نظیر آنها را پیدا نمی‌کنید.

نقش برجسته بیستون روایتی از نجات سلسله هخامنشی از سقوط

سمت شرق این شهر، نقش برجسته بیستون است. این نقش برجسته که در دامنه کوه پُراو قرار گرفته سال ۲۰۰۶ در فهرست میراث فرهنگی جهانی یونسکو ثبت شده است. قدیمی‌ترین اثر موجود در بیستون متعلق به دوره پایین سنگی میانی و جدیدترین‌اش مربوط به دوران صفویه است. شهرت اصلی این اثر به دلیل نقش برجسته داریوش اول هخامنشی است که در ارتفاع ۸۰ متری از پای کوه قرار دارد و در واقع مهم‌ترین کتیبه دوران هخامنشی است. داستان‌ش هم از این قرار است که داریوش وقتی توانست به همراه ۷ نفر دیگر بردیا دروغین را شکست بدهد و بر تخت پادشاهی بنشیند، دستور می‌دهد داستان این پیروزی را که به معنی نجات سلسله هخامنشی از سقوط بوده روی دیوار کوه بیستون ثبت کنند. این کوه بر کناره شاهراه مرکز و غرب ایران قرار گرفته و در معرض دید مسافران و کاروان‌ها بوده است. در دوره‌های بعد که زبان‌ها و خطوط به دست فراموشی سپرده شد، کتیبه بیستون هم ناخوانا شد و نه تنها کسی نمی‌توانست متن آن را بخواند، بلکه اصلاً معلوم نبود این اثر مربوط به چه دوره و چه کسی است. همین موقع‌ها بود که کتیبه داریوش و سایر حجاری‌های موجود در کوه بیستون که از دوره اشکانی و ساسانی بجا مانده بود به فرهاد و عشق آتشین او به شیرین نسبت داده شد.

